

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

A földadójavasiatok az egységespártban

Budapest, augusztus 5. A földadójavasiatokkal kapcsolatban a kormány tegnap éjjeli minisztertanácson foglalkozott azokkal a kívánságokkal, melyek a legutóbb tartott pénzügyminiszteri értekezleten felmerültek.

A minisztertanácson sikerült a kívánságokat a javaslat alapelveivel összeegyeztetni s most már ennél fogva csak a végrehajtás idejében és módjában vannak kiesi jelentőségű ellentétek.

Ezek az ellentétek azonban jelen-

téktelenségükönél fogva könnyen áthidalhatók, úgy hogy a hétfőn tartandó pénzügyi bizottsági ülésen már ezeknek az elsímitásáról is tárgyalhat a bizottság.

A közeledést az egyes álláspontok között már annyira sikerült megteremteni, hogy a rövid parlamenti szünet megszakításával az egységes párt tagjait átirati uton hétfőre Budapestre hívták.

Az egységes párt hétfőn este értekezletet fog tartani, melyen a földreformot tárgyalják.

Összehívják a nemzetgyűlést

Az egyöntetű állásfoglalást már annyira biztosították, hogy lehetséges, miszerint a parlamenti szünetet nem nyújtják 16-áig, hanem egybehívják a nemzetgyűlést, hogy az új adójavasiatok letárgyalása után a Ház hosszabb szünetre mehessen.

A nemzetgyűlés harminchármas drágasági bizottsága is ülést tart hétfőn délelőtt, amelyen a valutaügyekkel kapcsolatos vitát folytatják.

A pénzügyminiszteriumban Kállay Tibor pénzügyminiszter és Valkó

Lajos kereskedelmi miniszter a bankvezérekkel tanácskozást tartottak, a devizaközpont felállításával kapcsolatos intézkedéseket beszéltek meg.

Az értekezleten részt vett bankférfiakat a büntetőjogi szankciókról Daruváry Géza igazságügyminiszter tájékoztatták. Az értekezletet bizalmasnak jelentették ki és róla hivatalos tájékoztatást nem adtak ki.

Kállay Tibor a közvéleménynek a valutaügyekben való tájékoztatása céljából vasárnap délelőttre hívta magához a sajtó képviselőit.

A drágaság ellen

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga mai ülésén elhatározta, hogy a nemzetgyűlésen a szociáldemokraták részéről az egyetemi ifjuság ellen intézett kirohanás tárgyában a liga központi választmányát felkéri olyan irányú akció megindítására, hogy a támadást intéző nemzetgyűlési képviselők, valamint azok, akik velük érintkezésben állanak, társadalmi bojkott alá helyeztessenek.

A tárgyalás további folyamán szóba került a drágaság kérdése. Andor Endre miniszteri tanácsos javaslatára felkéri a központi választmányt arra, hogy tegyen megfelelő lépéseket a drágaság ellen és ebben az ügyben kormánybiztos kinevezését szorgalmazza. Ugyancsak Andor Endre indítványára melegen üdvözölték vezérüket Wolff Károlyt abból az alkalomból, hogy a drágaság letörésére indított akcióban vezető szerepet vállalt.

A nemzeti polgári párt pénzügyi bizottsága ma délután Tolnay Kornél elnöklésével ülést tartott, amelyen dr Lakatos Gyula előadásában az adójavasiatokot tárgyalták.

Tolnay Kornél, dr Désy Géza, Scheffer Miksa, Hein János és mások hozzászólása után az adójavasiatokról általában az a felfogás alakult ki, hogy az adórendszerünk ujjaépítésénél elsősorban a gazdasági konszolidációt előmozdító és a helyes gazdasági és többtermelési politikának megfelelő rendszert kell létesíteni, mert az egyoldalú több-

adóztatás csak gyengíti az adóalanyokat, általános drágulást idéz elő, amely végeredményben az államnak is kárára válik.

A földadónál igazságos és szociális progressziót tart a párt szükségesnek. A társulati adónak alapvető elvei igazságtalanok és indokolatlanok. A szellemi foglalkozást üzőknél az adókulcs elviselhetetlenül magas és ezt legfeljebb két százalékban lehetne megállapítani.

Kivánatos volna, hogy az adóztatási jogorvoslat rendszerét úgy alapítsák meg, hogy a vitás kérdések ne a pénzügyminiszterium, hanem a pénzügyi bíróság elé kerüljenek, mint legfelsőbb fórumhoz.

Magyar—cseh fogoly-csere

Budapest, aug. 5. A cseh kormány és a magyar kormány képviselői között az utóbbi napokban Prágában tárgyalások folytak a brünni egyezmény végrehajtásáról.

Az egyezmény a Magyarországon és a cseh köztársaságban őrzött cseh, illetőleg magyar politikai foglyok és internáltak kölcsönös kicseréléséről szól.

Mint a prágai lapok írják, a tegnapi befejeződött tárgyalások alapján mindazokat az internáltakat és politikai foglyokat, akiket a békeszerződés ratifikálásáig elkövetett vétségek miatt tartottak fogva, szeptember 10-éig a kölcsönösség alapján átadják Magyarországnak.

A drágaság a minisztertanács előtt

Letörlik az élelmiszer árakat

Budapest, aug. 5. A tegnapi késő éjjeli órákig tartó minisztertanácson, amely a drágasági folyamat megállításának módjaira és a korona további esésének megállítására alkalmas gazdasági és pénzügyi intézkedésekkel foglalkozott, komoly formában merült fel, hogy a tőzsde működését további intézkedésig fel kell függeszteni.

A minisztertanács ugyan egyelőre még nem döntött ebben az értelemben, kétségtelennek látszik azonban, hogy ettől az elhatározástól, amelynek a politikai és gazdasági közvélemény legelőkelőbb képviselői között máris *sanos tekintélyes híve akad*, már nem áll messze a kormány, amelynek tagjai a tegnapi megtartott tanácskozáson a legerélyesebb kormányintézkedések mellett foglaltak állást, hogy lezülött gazdasági viszonyainkat javíthassuk.

A drágaság kérdése volt természetesen a tegnapi tanácskozások előterében és ezenkívül a felállítandó valuta és devizaközpont megszervezése, amelyre vonatkozólag Kállay pénzügyminiszter részletes javaslatot terjesztett elő.

A drágaság letörésére és koronánk árfolyamának feljavítására Wolff Károly a hétfői bizottsági ülésen újabb javaslatokat tesz és ugyancsak a drágasági bizottság hétfői ülésén Bell Miklós nemzetgyűlési képviselő indítványát fogják tárgyalni.

Ez az indítvány, amelyet Valkó kereskedelmi miniszter felkérésére fog tárgyalni hétfőn a drágasági bizottság, felöleli a mindennapi megélhetéssel kapcsolatos problémákon kívül mindazon teendőket, amelyeket szellemi, ipari és kereskedelmi életünk egészséges reorganizációja és koronánk életképességének biztosítására szükségesnek tart.

Kétségtelen, hogy az indítványban felmerült gondolatok rendkívül értékes anyagot adnak a drágasági bizottságnak, miután konkrét pro-
pozíciókat tartalmaz, amelyeknek gyakorlati megvalósítására is megjelöli a módokat.

Behatóan foglalkozott a minisztertanács az élelmiszerek rohamos drágulásának kérdésével is. A kormány elhatározta, hogy az élelmiszerek árának szabályozására szigorú intézkedéseket lépjen életbe. Nem riad vissza attól sem, hogy a kivétel terén bizonyos korlátozásokat léptessen életbe, másrészt a közvetlen kereskedelmet is meg akarja rendszabályozni.

Előállott ugyanis az a helyzet, hogy a korona rohamos esésével kapcsolatosan az élelmiszerek és az iparcikkek ára is rohamosan drágult, most pedig, amikor a korona időközben megjavult, a kereskedők nem akarnak a korona javulásáról tudó-

mást venni, hanem ezt a leglelkiismeretlenebb módon kihasználják, régi árjelző tablőiket nem vonják be és nem csökkentik az árakat.

A kereskedők ezen magatartásával szemben a kormány el van határozva, hogy néhány napon belül a legerélyesebb intézkedéseket fogja életbeléptetni.

Szó volt a behozatal megszorításáról, amelynek kapcsán elhatározták, hogy testületek bevonásával fogják azoknak az iparcikkeknek a jegyzékét összeállítani, amelyek nélkülözhetetlenek. Foglalkoztak még az élelmiszerek kivételének korlátozásával is. A jövőben eskis olyan élelmiszereket szabad lesz majd kivinni, amelyhez a közéletmezési miniszter is hozzájárul.

Budapest, aug. 5. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az adójavasiatok tárgyában való állásfoglalás végett ma délután Delatin Arthur elnöklésével együttes ülést tartott.

Delatin megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a korona ingadozása nemcsak az államháztartás egyensúlyát teszi bizonytalaná, de a gazdasági köröket is válságba sodorja.

Ilyen körülmények között a kamara különböző gazdasági érdekeltségei nem zárkoznak el újabb terhek elvállalásától, de az egyenlő teherviselés elvének érvényesítésére igen nagy súlyt kívánnak helyezni. Indítványozta, hogy az előterjesztendő határozati javaslatokat az országos jellegű érdekképviseletekkel együtt azok által is aláírva juttassák el a kormányhoz és a nemzetgyűléshez.

Ezután Fuchs Albert titkár előterjesztette a határozati javaslatot, amely a következőket tartalmazza:

A fizetes magyar kereskedelem és ipar kéri a pénzügyminisztert és a nemzetgyűlést, hogy tegyék meg egyszer beható vizsgálat tárgyává az előterjesztett javaslatokat. A kereskedelem az ipar és a kereső közeposztálynak legsúlyosabban fenyegetett existenciális érdekei szempontjából az alulírott érdekképviseletet kéri.

1. Az ipari és kereskedelmi adóterheknek lényeges leszállítását.

2. A jelenleg előterjesztett javaslatok végrehajtását a jövedelem és vagyonadó tervbevetett novelláris javaslatának tárgyalásáig való elhalasztását.

3. Amennyiben ez bármilyen oknál fogva lehetetlen volna, kéri az ezen javaslatok alapján megalkotandó törvények végrehajtásának mindaddig való felfüggesztését, amíg a jövedelem és vagyonadó novella életbe nem lép.

4. A társulati betéti társaságoknak és alkalmi egyesületeknek a társulati adó alól való kivonását.

Glücksthal Samu az előterjesztett javaslatoknak a kereskedelemre és az iparra való hatásáról beszélt. Bartos Ármán a közkereseti társaságoknak a társulati adó alá való vonásával foglalkozott.

A határozati javaslat elfogadása után az ülést véget ért.

Az új deviza-központ szervezése tárgyában az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület sürgős előterjesztést tett Kállay Tibor pénzügyminiszternek.

Az OMKE azt óhajtja, hogy gondoskodás történjen a kereskedők legális valutaszükségletének gyors és közvetlen kielégítésére. A kérelem teljesítése érdekében Balkányi Kálmán dr. az OMKE igazgatója személyesen is eljár a pénzügyminiszternél.

Tótok kongresszusa

Zsolna, aug. 5. A tót néppárt harmadik kongresszusának tegnapi ülésén az amerikai tótok szónokának beszéde után memorandumot olvastak fel, amely a külföld informálására szolgál.

Ezután a határozati javaslatokra került a sor. A kongresszus határozatilag kimondotta, hogy követeli a tót fő-kola, különösen műgyémek és bányászati és erdészeti főiskolák felállítását. A párt tagjai október 10-én gyászünnepet tartanak, minthogy 1920-ik évben ezen a napon a cseh puskagolyó két tót életét oltotta ki a nemestói naggyűlésen.

Elhatározták továbbá, hogy a párttagokat kötelezik az autonómista jelvény viselésére. A jelvény két mezőben vörös töviskoronában foglalt kettős fehérkeresztet.

Végül ugyancsak határozatilag megbízták a párt képviselő tagjait, hogy vigyék keresztül a Felvidék határainak megnyitását, mert a nép a szászorság értelmében éhez.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egyisteni örök igazságban: Hiszek Magyarországot feltámasztásában.

A debreceni nyomdászok 50 éves jubileuma

A XV. század közepe táján kezdődött el az emberiség egyetemes művelődéstörténetének harmadik nagy korszaka. Az első korszak a kezdet kezdetén a beszéd kialakulásának korszaka s tart addig, amíg a kulturális ösztön, ami talán nagyobb és imponansabb a fajfentartás s az önvédelem ösztönénél is, megteremtette az írás tudományát. Az írás korszaka Kr. e. körülbelül a 4-6000. esztendőktől a középkorig tartott s végül mintegy félszázad óta átérték a harmadik korszak, a könyvnyomtatás korának küszöbét is.

Az írás korszakában a feliratok készítői kasztot alkottak s a legmagasabb osztályba, a papok osztályába tartoztak. Az író és a megörökítő egy személy volt, vagy közel állottak egymáshoz. A papyrus később a pergamenkorában már kialakult a másoló osztály s amikor feltalálták a könyvnyomtatást, a másológ lassan eltűntek s helyükre léptek a nyomdászok.

A nyomdászok a kultura napszámosai.

Napszámosai annak a kultúrának, amely arra képesít minket, hogy nemrégiben még fillérekért vásárolhattuk meg a szépirok, a tu-

Rendszabályok a németek ellen

Páris, aug. 5. (Havas.) Diplomáciai körökben továbbra is a legszigorúbb titoktartást tanúsítják Poincaré miniszterelnöknek Londonban tanusítandó magatartása felől.

Jól informált politikai körökben azonban úgy tudják, hogy nehézségek állanak fenn annak precíz megállapítása körül, hogy Németországra jogilag ráolvassák a szerződés szándékos nem teljesítését, noha kézenfekvő Németország felelőssége pénzügyi összeomlása miatt.

Ugy hiszik, hogy négy-nyolc hetes moratóriumot lehetne adni a legközelebbi készfizetés teljesítésére.

Eközben Németország széleskörű reformtervet fogadhatna el és léptethetne életbe, míg másrésztől a Németországot terhelő és a szerződés szerinti a szövetségeket megillető általános jelzőleg érvényesülne, még pedig olyképen, hogy német ipari társaságok tőkéit lefoglalják, vagy pedig hogy a Rajna balpartján fekvő állami bányákat és erdőket kitermelnek, sőt talán cedálnak. Ha Németország venakodik a tervezett rendszabályok elfogadásától, akkor letagadhatatlanul bekövetkezik a nemteljesítés eset és a szövetségek a Rajna- és Ruhr-vidéken kényszereszközökhez nyulnának, mindezeket a jogilom ellenőrzését léptetnék életbe. Ez esetben Franciaország, amely a rendszabályokat elkerülhetetlenek tartja, hír szerint mindenképpen cselekedni fog.

Berlin, aug. 5. A birodalmi kormány tegnap tanácskozást tartott és megállapította a francia jegyzékre adandó válasz végleges szövegét.

A reggeli lapok értesülése szerint a jegyzék kijelenti, hogy a német kiegyenlítő fizetések csak augusztus 15-én esedékesek és hogy a nemfizetésből eredő következményeket a kiegyenlítő eljárásra vonatkozó egyezmény állapítja meg.

Eszerint a hatalmak az egyezményt egy havi határidőre azonnal felmondhatják.

Páris, aug. 5. A „Temps“ szerint

Poincaré viszonzása a német jegyzékre negatív lesz. Ily körülmények között a kényszerintézkedések ma, szombaton délután érvénybe fognak lépni.

Bécs, aug. 5. A „Montags Zeitung“ jelenti Párisból, hogy a „L'Information“ kijelenti, hogy a Németország ellen az első kényszerrendszabály azért, mert nem tett eleget fizetési kötelezettségének a kiegyenlítő eljárás alapján, hétfőn, augusztus 7-én kezdődik és abban fog állani, hogy Elzász Lotharingiából 150 ezer németet kiutasítanak, akiknek vagyonát lefoglalják.

A második rendszabály a jövő héten fog bekövetkezni és még mélyrehatóbb intézkedésekből fog állani.

Az „Intransigeant“ azt írja, hogy mindazok a kényszerrendszabályokról szóló hírek, amelyek a magántulajdon lefoglalására vonatkoznak, légből kapott híresztelések. A francia kormány eddig még nem közölte véleményét ebben a kérdésben.

Páris, aug. 5. A Havas-iroda a következő kommunikét teszi közzé:

Minthogy a német kormány ma csak halogató választ adott, a francia kormány jogainak biztosítására az alábbi határozatokat hozta:

1. A párisi és strassburgi kiegyenlítő hivatalokat utasítják, hogy a német követelések elismerését egyelőre halasszák el.

2. A kiegyenlítő hivatalok utasítást kapnak, hogy azokat a kártérítéseket, amelyeket a vegyes döntő bíróságok ítéletei a német kormány javára döntöttek el, továbbá a Franciaországban levő német vagyon likvidációjából eredő megváltási összegeket egyelőre ne fizessék ki.

3. A párisi és strassburgi kiegyenlítő hivatalokat utasítják arra, hogy a német birtokoknak Franciaországban történt likvidációjából eredő bevételeket a németek számára ne notifikálják. Ez az intézkedés a gyakorlatban lehetetlenné

fogja tenni azt, hogy a németek kártalanítását Franciaországban a likvidáció szerint bírálják el és Németországot meg fogja akadályozni abban, hogy ilyen elbírálás alá eső állampolgárok javára a követeléseket felhasználhassák.

4. A Wiesbadenben kötött amagyegezmények végrehajtását, amely a német állampolgároknak Elzász-Lotharingiában visszahagyott ingóságainak visszaadásáról szól, felfüggesztik.

5. Ha ezek a különböző rendszabályok nem volnának elegendők a kérdés azonnali rendezésére, akkor azokat további progresszív határozományokkal fogják kiegészíteni.

London, aug. 5. Az osztrák kormány ma ultimátumot intézett a nagyhatalmak londoni konferenciájához, amelyben rámutat Ausztria költségbeejtő helyzetére és arra, hogy milyen szükséges a hitelkérdés sürgős megoldása. Ha ez a kérdés nem lenne zároszhatáridőn belül megoldva, a kormány és a nemzetgyűlés tagjai kénytelenek lesznek Ausztria kormányzását a hatalmaknak átadni.

— A cséplőgép egy szezon alatt megkeresi a vételárát. A kisebbfajta cséplőgépek, melyek napi 100-120 mázsa gabonát csépelnek ki egy usque másfélmillió koronába kerülnek. A jelenleg érvényben levő szerződések szerint a cséplőgéptulajdonos a kicsépeelt gabona 8-10 százalékát kapja fizetség fejében. Egy szezon alatt tehát megkeresné a 150 mázsa búzát is, azaz a buza mai ára mellett körülbelül 900.000 koronát. A tüzelő anyag és a motorcséplőknél az olaj és a benzin ugyan jelentős összegeket emésztenek fel, körülbelül 150.000 koronát, de ha tekintetbe vesszük a búzának még várható emelkedését, ez a kiadás az emelkedésből fedezhető. A termelők már mindjobban belátják a cséplőgép keresőképességét s a konjunktúra kedvező voltát s hogy ne kelljen e hallatlan nyereséget idegennek átengedni, mind többen és többen vásárolnak cséplőgépet.

dósok, költők, filozofusok, a szakemberek legszebb és legértékesebb alkotásait.

A nyomdászok testük és szellemük munkájával járulnak hozzá ahoz, hogy a kultura fejlődése milyen irányban haladjon.

A nyomdászok félszázados története igen változatos. A középkortól, az újkoron át s a mindent gyökereiben átalakító 19 században úgy áll előttünk a nyomdászok története, mint egy színes kaleidoszkop. Nem hiányoznak a szomorú korszakok, a társadalmak életében oly gyakran előforduló groteszk ferdeségek s nem hiányoznak a heorikus küzdelmek éveit sem.

A debreceni nyomdászok augusztus hó 13-án, vasárnap a legutóbbi évek fejlődésének irányát ünneplik meg azzal, hogy az 1872-ben megalakított debreceni segélyező egyletük 50 éves jubileuma alkalmából diszközgyűlést hívnak össze. A segélyező egyesületek alakulása a múlt század hasonló munkásintézményeinek mása. A segélyező egylet önvédelem, önvédelem azokkal szemben, akik számára az írott betű, a szellem kincsei, a lélek mélysége és nagysága sem más, mint üzlet.

A debreceni nyomdászok múlt év szeptember hó 4-én tartott gyűlésükön elhatározták, hogy az 50 év jubileumát méltó keretek között fog-

ják megünnepelni s kiadják az 50 év történetének leírását. Ez a könyv most jelent meg izléses kiállításban a következő címmel:

ÖTVEN ÉV a debreceni könyvnyomdászok életéből 1872-1922. Összeállította: Benedek Sándor, kiadják a debreceni nyomdászok.

Benedek Sándor, a kis ismertetés írója az első 25 év történetének megírásában Horovitz Zsigmond szakírója a 25 éves jubileum alkalmából megjelent munkájára támaszkodott s főleg azokra az eseményekre terjeszkedett ki, melyeket Horovitz véletlenül, vagy szándékosan nem említett fel.

A második negyedszázad év történetét pedig az egyesület irataiból és emlékezetéből írta meg.

Az ismertetés 3 részre oszlik. Az első rész a legrégibb időktől, a mai napig rövid történeti áttekintést nyújt. Megtudjuk, hogy Debrecenben az első vándornyomda már 1561-ben otthonra talált. A nyomdát Huszár Gál, a tudós reformátor hozta Debrecenbe s e nyomdából alakult később a Városi nyomda. 1565-ben Hoffhalter Rafael lengyel nemes ember felállította könyvnyomtató sajtóját is. Tehát mintegy 100 évvel a könyvnyomtatás feltalálása után az akkor igen élénken fejlődő Debrecenben is virágzásnak indulhatott volna a kultura legszebb iparága.

Közbejötték azonban azok a századok, amik alatt a törökkel majd a Habsburg dinasztiaival folytatott véres nemzeti küzdelemben Debrecen elvesztette korábbi jelentőségét.

300 évvel később, 1850-ben alapította Okolicsányi Lajos az első nyomdavállalatot s a nyomdaipar fellendülése 1891-ben erőteljesen következett be. Az első gyorsajátó 1854-ben állították fel, 1910-ben állították fel szedőgépeket, 1918-ban az első rotációt.

1922-ben Debrecenben a következő nyomdavállalatok vannak üzemben (a zárjelben levő szám az ott dolgozó szakmunkások számát jelöli):

1. Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda vállalata (47);
2. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. (24);
3. Magyar nemzeti könyv- és lapkiadó r.-t. (23);
4. Tiszántúli Hirlap r.-t. (9);
5. Debreceni Ujság (9);
6. Pannonia könyvnyomda (4);
7. Első debreceni bélyegzőgyár és könyvnyomda (3);
8. Mihály Sámuel (3);
9. A Hirlap (3);
10. Debreceni Hirlap (1);
11. Thaisz Arthur (1).

A kis ismertető füzet ezután szó szerint ezt mondja: „Az újabb kor

Debrecen környékén gyenge a termés

Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelő Debrecen város közigazgatási bizottságának tegnap délutáni ülésén számolt be a debreceni terméseredményekről.

Az időjárás a hó elején abnormis meleg volt. A hó 13-án erős szelek leptek fel. Órákon át tartó óriási száraz vihar dühöngött, mely több helyen a fákat döntötte ki és a keresztben álló gabonákat széjjel szórta. Csapadék jóformán semmi, Debrecenben mindössze 3 milliméter volt. 17-től hűvös, szeles idő, 23-tól ismét nagy melegek voltak pár napig, majd 26. és 27-től ismét erős leülés volt.

A július havi időjárás a legkedvezőtlenebb volt úgy a lőbon álló vetésekre, mint a nagy szelek következtében az aratási, behordási és cséplési munkálatokra. Szerencsére a hűtés és a viharok által okozott kárak nem fejt oly nagy károkat, mint amilyentől tartani lehetett.

A kalászosok aratása legnagyobb részt befejezést nyert és cséplése folyamatban van. Az őszi kalászosoknál közepes és gyenge, a tavasziaknál gyenge termésre van kilátás.

A tengeri vetések a nagy szárazság folytán nagyot romlottak. A esőképződés nagyon sok helyen nem kielégítő, igen sok a meddő szár. Sürgősen nagy esőre volna szükség.

A burgonya, bár elég jól kötött, a gumók még igen aprók, szintén kiadás esőre lenne szükség, ugyanis a cukor- és takarmányrépánál is. Általában úgy a kerü vetemények, hüvelyesek, mint mesterséges takarmányok esőt kívánnak. A legelők sok helyen teljesen kiégtek.

A haszonállat összeírás eredményéből megállapítható, hogy minden egyes állatnemenél — kivéve a sertést — a múlt évi állapothoz képest gyarapodás mutatkozik, azonban ha a háború előtti létszámhoz viszonyítjuk, még mindig elég lényeges fogyás van — kivéve a sertés állományt.

Az ideai állatiétszám a múlt 1921.

évhöz viszonyítva a lónál 9.9 százalékkal, a szarvasmarhánál 10.9 százalékkal, a juhnál 36 százalékkal gyarapodást mutat, míg ha az 1914. évhez viszonyítjuk, a lónál 1.3 százalékkal, a szarvasmarhánál 18 százalékkal, a juhnál 32 százalékkal, a sertésnél 0.2 fogyás áll még fent.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 10.912—1922. sz. végzésével elrendelte az 1920. évi XXXVI.

Zavargások Olaszországban

Róma, aug. 5. A faszisták tegnap Milanóban, ahol a kommunistákat munkájuk megkezdésében megakarták akadályozni, keresztül vitték a szocialista városi tanács lemondását. Helyébe kormánybiztost neveztek ki.

Délután újra harcok törtek ki és a faszisták több szocialista Otthont szétromboltak. Bombaharcra került a sor, melynek során halottak is voltak. Végül sikerült a kivonult karabinereknek gépfegyverrel a harcok végét vetni.

Este 6 órakor 200 faszista megrohanta az „Avanti” épületét. Az őröket meglepték és azután felgyújtották a szerkesztőséget, az adminisztrációs helyiségeket, valamint a könyvtárt is. A tüzölőket munkájukban megakadályozták. A szerkesztőség munkatársai és hivatalnokai egy hátsó ajtón menekültek el.

t.c. 2. § a 1. pontjában a hadirokkantaknak, hadiözvegyeknek és felöltött hadiárvának összeírását földhözjuttatás céljából. A városi előjárás augusztus hó 24 ig az összeírást be fogja fejezni. Az Országos Földbirtokrendező Biróság ugyancsak a megváltási eljárás megindítását elrendelte Richter Gedeon és neje budapesti lakosoknak debreceni ebespusztai 630 k. hold földbirtokára.

A közigazgatási bizottság a tartalmas jelentést tudomásul vette.

Genovában, ahol egész éjjel tartott gépfegyverekkel a harc, napközben számos csatározásra került a sor és végre katonaság állította helyre a rendet.

Livornóban nem volt rendzavarás. Legutóbb 8 személy halt meg.

Pármában a munkások azt követelték, hogy a faszisták vonuljanak ki, hogy azután a munkát megkezdhessék. Erre a faszisták két munkásotthont felgyújtottak és a Picola szerkesztőségét és gépberendezését elégették.

Anconában a faszisták két munkásotthont gyújtottak fel. Erre a különböző szocialista képviselők ülést tartottak. Hírlik, hogy a szocialista községi hivatalnokok az egész országban lemondanak tisztségükről.

Az erdélyi magyarság Petőfi sirjánál

Kolozsvár, aug. 5. Tíz ezer erdélyi ült ünnepet Segesváron, ahol a költő nevében és szellemében az elszakított keleti részeken kívül az egész román imperium alatt álló magyarság találkozott.

A székely föld barátságos, festői viseletű népe. Kolozsvár ősi hajdúsága, a hét falu csángói egész székertáborral vonultak fel. Hosszú vonatok uszták libegő teherrel, magyar nemzetiszínű zászlókkal vonultak emberek ezrei Petőfi Sándor hatoltai poraihoz, Segesvárra.

A különböző istentisztelet után Fehéregyházára vonult a történelmi Erdélyország. A szászok is feltűnő számmal képv. ellették magukat és egyik költőjük, Josef Bakon dr ez alkalomra nagyhatású ódát is írt, amelyet német nyelven előadtak a sirjánál.

A Magyar Tudományos Akadémiát Szabolcska Mihály, a Kiszaludytársaságot és Petőfi-Társaságot Benedek Elek képviselték.

A résztvevő közönség sorában jelen voltak csaknem az összes er-

délyi arisztokrata családok, a Bethlenek, Banffyok, Telekies stb. Az egyes egyházak fejei, a városok képviselői s az irodalmi társaságok mesze földről jöttek az ünnepségre.

Nyolc város magyar dalárdája énekelte a „Tied vagyok, tied hazám” kezdetű dal, majd Rózsa Endre, volt alispán, az erdélyi irodalmi társaság elnök nyitotta meg az emlékünnepet. A nagyszabású, mélyen megindító emlékbeszéd alatt érkezett meg Toyzma Koovichi dr japán tudós, aki a japán kormány megbízásából jött el, majd Szabolcska Mihály, a temesvári költőpap állott az emelvényre és elszavalta „Petőfi lelke” című Petőfi-ódáját. Utána az Erdélyi Magyarok Közművelődési Egyesületének alelnöke mondott beszédet.

A sirnál virágcsokrok és koszorúk ezrei vártak az emlékbeszédetől átvonuló tömeget. Kirchnopf Gusztáv dr luteránus esperes, az erdélyi magyar ágoston hitvallású evangélikus egyház fejének imáját azonban nem engedélyezték. Előzőleg ugyanis a program minden pontját be kellett a cenzurnak mutatni. Itt helyette Raffay Sándor dr ref. püspökhelyettes mondott imát.

Az ünnepély után Segesvár öt óráján közeledett, majd délután népünnepe, amelyen az esti harangszó után az ősz Benedek Elek, a nagy meseköltő tartott megrázó emlékbeszédet.

Ellopták a Budapest-Bécs közti telefont

Budapest, aug. 5. Az utóbbi hónapokban gyakran előfordult, hogy a telefonösszeköttetés Béccsel egészben vagy részben megszakadt. A vizsgálat majdnem minden egyes esetben azt állapította meg, hogy a telefon drótot Budapest környékén ellopták. Csak mindössze két esetben okozta a vihar a telefonzavart.

A rendőrség már régóta keresi a telefonhuzatok tolvajait, azonban nem tudtak nyomra akadni. Ma hajnalban 5 órakor a mezőrendőrségre beosztott éjjeli őrk a vasutvonal mentén két gyanús alakot vettek észre, akik nagy köteg drótot vittek vállukon. A két embert előállították. Az őrszobában igazoltatták őket. Az egyik Urbán Ernő 32 éves újpesti kovács, a másik Székely József 31 éves hajósövegelő. Beismerték, hogy most már az ötödik ízben loptak el a Bécs-budapesti telefon huzalokat.

Első lopásuk alkalmával 40, azután 47, 27, és 30 kilogrammot loptak el, most 32 kilogramm volt a zsákmány, ezt azonban már nem tudták biztosra vinni.

A kár, amelyet eddig okoztak hozzávetőleg fél millió korona. Bevallották orgazdáik nevét is, akiknek a rendőrség már nyomra van. A két telefontolvajt őrizetbe vették.

szellemnek megfelelő idők közeledését lehet remélni abból, hogy Debrecen sz. kir. város könyvnyomda vállalata és a Magyar nemzeti könyv- és lapkiadó r. t. alapszabályaik értelmében az évi haszoneredményből munkásaikat részesítik, habár ennek ezidőszereint inkább csak elvi, mint anyagi jelentősége van. Köztudomású, hogy e két vállalat keresztjén.

Az ismertetés második része hosszasan foglalkozik az egyesületben tömörült munkások bérmozgalmaival. Mint történelmi kuriózum meg van említve, hogy az első együttesen indított bérmozgalom 1807-ben volt s az első szervezkedés folytán 1828-ban megalakult a „Könyvnyomdai Társaság”. Az egyesület, melynek most 50 éves jubileumát fogják megünnepelni, 1872-ben alakult meg „Debreceni Könyvnyomdászok Beteg- és Utassegélyző Egyesület” névvel s 1888-ban az országosítás alkalmával beolvadt a „Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyző Egyesületé”-be, mint annak debreceni kerülete. A kerülethez egykor Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Máramaros, Ugocea és Jásznagykunszolgok vármegyék, 1900-ban pedig a periferiák a fővárosi központhoz tartoztak. 1911-ben a periferiákat a fővárosi központhoz csatolták s csupán a kerületi székhelyek maradtak meg törpe autonómiával kerületeknek.

A kerület életében nevezetes volt az 1897-ben Debrecenben tartott országos nyomdász kongresszus, az ugyanekkor megalakított Szak-egyesület, melybe lassanként a korábban alakított s konzervatívabb irányú Önképző Egyesület teljesen beolvadt.

A harmadik részben a bérharcok részletes ismertetése következik. Fokról-fokra látjuk, hogy a tömörült munkások mind nagyobb és nagyobb sikerrel küzdik ki maguk számára a biztos megélhetés feltételeit. Jelentősebb momentumok: 1886-ban volt első sztrájkmozgalom, mely elbukott, 1890-ben az első vidéki árszabálytervezet elfogadás, 1903-ban sikeres bérmozgalom, 1910-ben két hetes sztrájk, mely idő alatt a sztrájkoló nyomdászok „Debreceni Lapok” címen új napilapot is indítottak. Végül 8 évi időtartamra megkötötték munkaadóikkal az első kollektív szerződést, mely 1918-ig kizárta a bérmozgalomokat. 1911-en megszervezték a munkaközvetítő intézményt. 1915-ben megszüntették a vidékre sérelmes félhetes munkaidőt, 1918-ban a százalékkifizetésrendszerét honosították meg, s új árszabályt dolgoztak ki egy évre szóló joghatállyal. 1919-ben behozták a 8 órás munkaidőt, ugyanez évben felvették a harcot kommunistává vedlett társaik ellen. 1922-ben megvásárolták

a Munkás-Otthon helyiségeit s a román megszállás okozta károkat helyrehozták.

Röviden beszámol még az ismeretetés az egyesület kulturális, jótékonysági működéséről, a szépen gyarapodó támogatásáról, melynek kötettszáma 1000 feletl van s végül feltárja a nyomdászok mai helyzetét s egy ügyesen összeállított statisztikai kimutatást hoz az elsőrendű közszükségleti cikkek 1914. évi s mai áráiról.

Az egyesület jubileuma alkalmából augusztus 13-ra összehívott diszközgyűlés munkájához sok szerencsét kívánunk. Igyekezzenek a legintelligensebb munkások arra, hogy a mai társadalmi viszonyokban beállott nagyfokú eltolódások, a szörnyű drágaság, a megcsontított ország gazdasági és területi integritásának helyreállítása fontos kérdéseiben, amennyiben azokat mai helyzetük képesen, vagy a multtal való összehasonlítás révén érintik, nem az elmentéket keresni s azokat nagyobbitani, de megkeresni azokat az elveket, alaprincípiumokat, melyek alkalmazásával leghamarabb talpra állhatunk mindannyian. El ne felejtsük, hogy ha boldog és megelégedett az összesség, úgy annak minden tagja is az. A jubileumra a vidékről, az ország minden részéről s a megszállott területekről is ide érkező nyomdászok számára szebb feladatot képzelni sem lehetne.

Fogápolásra Diana-fogkrém

szolgál.

Kapható minderrütt!!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T
Budapest, V. Nádor-u. 80.

Debrecen közegészségügye

A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Tüdös Kálmán dr főorvos szokásos havi jelentésében bejelentette, hogy a közegészségügyi viszonyok júliusban némileg javultak. A vörheny és kanyaró esetek csökkentek. Sok volt a nyári gyermekbélhurut. Ez és a gümőkór okozták a legtöbb halálozást. A hasihagymáz esetek szaporodtak és előfordult néhány vérhas eset is.

Az egyetemi klinikák túlszűfolt-sága és a kisegítő kórházak hiánya miatt igen sok beteg nem kapta meg a szükséges elhelyezést, ápolást és gyógykezelést. Ha nem segítenek a dolgok, télen nagy bajok lesznek ebből.

Hiányos volt az utcák locsolása. A külteleken még mindig nincs jó ivóvíz.

A születések száma 271, a halálozások száma 209 volt.

Házasságot kötött 37 református, 7 római katolikus, 1 görög katolikus, 21 vegyes vallású, összesen 73 pár.

A mentők 233 esetben nyújtottak segélyt.

A sertéshizlalás kilátásai

A sertéshizlalás elsősorban a kukorica és az árpa terméseredményétől függ. Az árpa nagyon gyenge, 2-3 mázsás termést hozott s e csekély mennyiség is kedvezőbb értékesítésre fog találni, mint a hizlalás, különösen, a sörgyártásban.

A kukorica termés még nem tekinthető át, de mivel a tisztántuli részeken óriási a szárazság, valószínű, hogy a termés sokkal rosszabb lesz a tavalyinál. Kiadós, a tengerre kedvező eső csupán Békés vármegyében volt.

A magas sertésárak is visszatartják a gazdákat a hizlalástól s főleg az a körülmény, hogy a sertéssel feltehető tengeri jelenlegi ára mellett az az eshetőség is fennáll, hogy a kihizlalt sertés eladásával veszteség fogja a gazdákat érni.

Miután a zsir elsőrendű közszükségleti cikk s igen nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a zsir ára ne emelkedjék, az illetékes körök szeretnék a kukorica mai árát mérsékelni s mintegy 30 százalékkal a világarbitásos ár alá szorítani.

Mindinkább az a nézet alakul ki az érdekelt körökben, hogy mezőgazdasági államban a saját termelésű élelmiszeri cikkek árának feltételül a világarbitáción alól kell maradniuk.

Az elsőrendű élelmiszerárakat azonban a buza szabja meg s a buza árát mérsékelni csakis a kiviteli illetékek helyes és okszerű megállapításával volna lehetséges.

A minél későbbi viszontlátásra...

Czerka Gyuláné született Papp Juliánna 26 éves aradi születésű asszonyt a debreceni kir. törvényszék több rendbeli lopásért két évi fegyházra ítélte el.

Czerkáné meg is kezdte büntetésének kitöltését, azonban pár héttel ezelőtt súlyosan megbetegedett, úgy hogy kórházba kellett szállítani. Ideiglenesen a debreceni egyetem klinikai telepén, a sebészeti osztályon helyezték el.

Czerkáné állapota a gondos orvosi ápolás alatt rohamosan javult, úgy hogy már fel is kelhetett beteg ágyából. Azonban jól tudta, hogy a kórházból, ha felgyógyul, újra visszaviszik a fegyházba s akkor vége lesz a jó életnek és hogy ez az idő pár nap múlva bekövetkezik.

Tegnap ezt megelőzendő, felhasználva egy örizetlen pillanatot, megszökött a kórházból. Azonban annyi ideje és humora volt, hogy egy apró cédulát hagyott az ágyán, az egyik „szépmenyű ápolónőnek” és „a te-

kintetes, nagybecsült bíróságnak” címezve, amelyben a következőket írja:

„A minél későbbi viszontlátásra, de remélem, hogy nem lesz szerencsénk többet egymáshoz... Sok üdvözlettel.”

A nyomozás megállapította, hogy Czernáné nemcsak a kórházból, de Debrecenből is megszökött. Elrendelték országos körözését Személyleírása a következő: 155 cm. magas, közepes termetű, kék szemű, gesztenyebarna haja, kerek arcu.

A vasuti tarifaemelés

Budapest, aug. 5. A vasuti tarifaemelés ügyében a kereskedelmi miniszteriumban napok óta folynak a tárgyalások.

Hétfőn a kereskedelmi miniszter az összes magánvasutakat és érdekelt társulatokat egybehívta, hogy közlelbi tarifaemelés. Miután a vállalatok előzőleg nem folytattak megbeszéléseket, egyelőre valószínű, hogy a tarifaemelés némi eltolódást fog szenvedni.

A napokban a szakosztályok főnökeinek bevonásával értekezlet lesz a miniszteriumban, melyre meghívják az élelmiszeri és egyéb hasonló vállalatokat és meghallgatják véle-

ményüket a tervezett emelésre vonatkozólag.

Ha minden érdekelt felet meghallgattak már, ami a legrövidebb időn belül meglesz, a tarifaemelés valószínűleg még augusztus 20-25 táján életbeléptetik.

Budapest, aug. 5. A kereskedelmi miniszter a vasuti üzletszabályzatot a korona rohamos elértéktelenedése által okozott rendkívüli körülmények idejére ideiglenes hatállyal olyként módosítja, hogy a díjtételeket, valamint a szállítási feltételeket megnevezítő más rendelkezések kihirdetésére megállapított két hónapra, illetőleg 14 napra leszállított határidőt 5 napra szállítja le.

Zsidók az ébredők ellen

Budapest, aug. 5. Jelentették tegnapelőtt, hogy az ébredő magyarok egyesületének gyűlése után egy csoport ébredő a régi parlament épületétől a Dob-utca felé vette útját és ott apróbb rendzavarásokat követett el. A tömeg szétoszlására rendőrök jöttek a helyszínre és az ébredő magyarok egyesületének három tagját előállították a főkapitányságra.

Az ügyben azonnal megindították a vizsgálatot, amelyek folyamán ma délelőtt tanukihallgatásokat eszközöltek. Kihallgatták azokat az embereket, akik a verekezés ideje alatt a Dob- és Sip-utca környékén tartózkodtak és mint szemtanúk kihall-

gatásra jelentkeztek. A tanuk vallomása szerint a rendőrség megállapította, hogy a három előállított ébredő a felvonuló tömeg legvégén haladt és mikor hallották, hogy a csoport első része tulhangosan viselkedik, betértek a Sip utcába.

A Sip-utca zsidó járókelői bolokkal rajuk támadtak és meg akarták lincselni. Ezt azonban a közben megérkező rendőrök megakadályozták. A tanuvallomásokból tehát beigazodott, hogy a zsidó lapok által annyira kiszínezett Dob-utcai verekezést a Dob-utca publikuma kezdte és éppen ezért a főkapitányságról a három előállított ébredőt azonnal szabadon bocsátották.

Jelentkezett a makacs öngyilkos

A rendőrségtől kért szublimátot

Megírta a Hajdúföld, hogy Herceg Lidia 19 éves, izraelita vallású cselédleány a múlt hónapban a Nagytemplom megett levő Emlékkertben öngyilkossági kísérletet követett el; egy este marólugot ivott. A mentők beszállították az egyetemi klinikára, ahol ápolás alá vették.

Felgyógyulása után jelentkezni kellett volna neki a rendőrségen, hogy ott kihallgassák, azonban Herceg Lidia nyomtalanul eltűnt, semmiféle idézés ellenére sem jelent meg.

Tegnap délelőtt azonban váratlanul megjelent dr Csige Sándor rendőrfogalmazó előtt, karján kis gyermekével katonásan jelentkezett:

— Nagyságos kapitány ur, itt volnék!

A rendőrséget szabályosan kihallgatta s jegyzőkönyvet vett fel. Herceg Lidia elmondta, hogy szerelmi bánatában akart megválni az élettől. Majd odafordult a rendőrszékhez:

— Van-e szublimátja a kapitány urnak?

— Van nekem vagy husz darab, felelte dr Csige, de minék az magának?

Erre Herceg Lidia előadta, hogy ő másodjára is öngyilkossági kísérletet fog elkövetni s hogy illedel-

mesen megkéri a kapitány urat, miszerint adjon neki a szublimát-pasztillából egy néhányat, mert ő mindenképen meg akar válni az élettől. Egyetlen kivánása a halál előtt csupán az, hogy kis gyermekét jól gondozzák, jó gondos kezekbe adhassa.

Dr Csige természetesen nem adott neki szublimátot; hanem igyekezett lebeszélni az öngyilkosság gondolatáról is. A fiatal, életunt leány egy kissé megnyugodott és visszatért mostani szolgálati helyére, Darabos-utca 12. szám alá. Hogy aztán használt-e a lelkére-beszélés és nem akar-e megválni az élettől közelesen, az a jövő titka.

HIREK

1922 augusztus 6. (Vasárnap)

Prot.: Be.ta. Kath.: Urunk sz.

A Meteorológiai Intézet időjósolata: Zivatára hajó idő, enyeges hőváltozás né kül

Városi Múzeum nyitva d. e. 9-12-ig d. u. 2-5-ig

Városi Képtár nyitva d. e. 10-1-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Hadróvá debreceni csoportjának választmányi ülése d. e. 9 órakor Szent-Anna-u. 12.

A ref. presbírium ülése d. e. fél 12 órakor az egyház tanácstermében.

Dél-Kelet atlétikai versenye d. u. fél 4 órakor a nagyerdei pályán.

Felsőipariszkola-Budapesti DMTK barátságos footballmérkőzés d. u. 5 órakor a vasutas pályán.

A Máv. Horthy dalárda mulatsága d. u. 5 órakor a Nagyerdőn.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége műsoros táncmulatsága este 8 órakor a Magyar Házban.

Gyógyszertárak közül inspekción tartanak: Kigyó (Piac-u. 33), Magyar Korona (Pétefia-u. 10), Csillag (Árpád-tér 1), Isteni Gondviselés (Homokkert-u. 109).

1922 augusztus 7. (Hétfő).

Prot.: Ibolya. Kath.: Kajetán.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban

A kollégiumi igazgatótanács ülése d. e. 9 órakor a kollégiumban

A Köztisztviselők Vadis társulatának közgyűlése este 7 órakor Burgondia-n. 2. szám alatt.

A gyógyszertárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), II. Rakóczi Ferenc (Külső-vásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-u. 43), Reménység (Csapó-u. 22).

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Beközöntő beszédet tartja Nagytemplomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc új lelkész, délután 5 órakor predikál Konrád Zoltán helyettes lelkész. Kistemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Téglás Ferenc vallastanító lelkész, délelőtt 11 órakor predikál: Konrád Zoltán helyettes lelk., délután 3 órakor predikál: Marton Sándor s. lelkész, délután 5 órakor predikál: dr Böttykös Béla s. lelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész, délután 3 órakor predikál Ladányi Zsigmond s. lelkész, Ispolyai templomban délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla hitoktató, délután 3 órakor predikál Mezei Béla hitoktató. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál dr Böttykös Béla s. lelkész.

A Templom Egyesület vegyes énekarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7-8-ig, a férfiak részére szombaton este 7-8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

A rom. kath. templomban ma, vasárnap 10 órakor nagymise, utána szent beszéd, délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor szent beszéd és Jézus sz. mise ájtatosság.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-u. 3. sz.) Az istentiszteletet augusztus hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor Mácsay Lajos misszió lelkész végzi.

A kultuszminiszter Debrecenben. Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter hétfőn este Debrecenbe érkezik. Kedden megtekinti az egyetemi építkezéseket s személyesen fog tárgyalni a Tisza egyetem vezetőivel s az egyetemi építési bizottsággal. A miniszter csupán egy napig marad Debrecenben.

Itélet a szovati birtokperben. A debreceni ítélőtábla a hajduszo-vati birtokperben az itéléthirdetést ismét elhalasztotta, még pedig értesülésünk szerint augusztus 8-ára.

— **Molnár Ferenc református lelkész beiktatása.** A debreceni református egyház ujonnan választott lelképásztora, Molnár Ferenc ünnepélyes beiktatása ma délelőtt lesz. Az új lelkész beköszöntő beszédét délelőtt 10 órakor tartja a Nagytemplomban s utána fél 11 órakor a presbiterium gyűlést tart, melynek első tárgya Molnár Ferenc lelkész beiktatása lesz.

— **Debreceni egyetemi hallgatók Németországban.** Kedden huszonnégy magyar egyetemi hallgató utazik Németországba tanulmányutra s helyettük ugyanannyi német diák jön Magyarországra. A Németországba utazó diákok között két debreceni is van, nevezetesen Szabó István városi levéltáros, jogszigorló, és Biro Gyula okleveles gazdasz, jogszigorló. A német diákok közül kettő csereképpen Hajdúmenyében nyer elhelyezést. Debrecenben Gyarmati István földbirtokos, Kabán Bagi István malomtulajdonos vendégszerető házában. A magyar diákok Berlinbe, Münchenbe és Leipzigba mennek.

— **A Horthy-dalárda nyári mulatósága.** Vasutas körökben nagy érdeklődés előzi meg az állomás és fűtőház személyzetéből alakult Horthy-dalárda mai augusztusitását. A jóízű lacipecsenyét egyik elsőrangú hentes-cég készletéből kapják, a hűtött és jó italra pedig a Buray Sándor vendéglős hírneve kellő garancia. Délután 6 órakor rövid szórakoztató kabaré a szabadban, továbbá zsákbutítás, lepényezés, lisztfúvás, karikadobás. A talp alá valót a vasutasok zenekara szolgáltatja. A 100 tagú rendezőség a vasutasság barátjait is szívesen látja. Az augusztus helye alig 400 méterre a villamos megállótól a Polgári Lövéde háta mögött a Nagyerdőben van. Zárórakor a helyi vasut előzékenysége folytán külön villamos vonat áll rendelkezésre.

— **A vas- és rézbutorgyár házi ünnepe.** Csendben, megható jelenetek közt ünnepelte meg tegnap a Vasbutorgyár r. t. agilis igazgatójának, *Ausch* Somának 25 éves szakmabeli jubileumát, amelyen *Sesztina* Jenő elnök vezetése mellett megjelent az egész igazgatóság, felügyelőbizottság, hivatalnoki kar s a gyár összes munkása. *Sesztina* elnök dicsőítő szavakkal méltatta az igazgató eddigi eredményes működését s meleg hangon üdvözölte. Utána a hivatalnokok, majd pedig a munkások megbízottja beszélt. *Ausch* igazgató meghatottan köszönte meg az ünnepeltetést s ez alkalomból 10,000 korona alapítványt tett a gyár legérdemesebb tanulóinak évenkénti jutalmazására. Ugyaneznap az igazgatóság 30 százalékkal emelte a munkások munkadíját.

— **A német cserkészek távozása.** A hét napig Debrecenben tartózkodott német cserkészek 110 főnyi csapata tegnap délután magyar és német zászlók alatt hangos ének-szóval vonult végig a városban s nekivágott a Hortobágnak. A városi tanács megbízásából *Zöld* József tanácsnok vezetésével fogják megtekinteni a nagy csárda és a halastavak környékét.

— **Fogműterem megnyitása.** Váry János all. vizsg. fogász átvette Dézsi Lajos fogműtermét, Piac-u. 79. sz., működését megkezdte.

— **Panaszos levél Ujfehértóról.** Egyre több és több panaszos levelet hoz a posta a közeli Ujfehértóról. Különösen az ottani rőföske-reskedők ellen van sok panasz az élelmesebb s a konjunkturát alaposan kihasználó zsidó rőfösök ellen, hogy a kartonnal valóságos áremelési játkot űznek. Így pár nappal ezelőtt háromszáz, majd hatszáz, ma meg már 800 korona a karton métere. Nem veszik figyelembe azt, hogy Ujfehértón a napszám még mindig 100 korona egy napra, ami pedig még kenyérre is kevés. Sürgős intézkedést kérnek az ujfehértói szegény emberek és szegény asszonyok, akik iszonyu küzdelmet vivnak a megélhetésért, a mindennapi szűkös kenyérért.

— **Jön! Viola, az alföldi haramia.**

— **A segesvári Petőfi-szobor Fel-egyházán.** Petőfi bujdosó szobrát, amelyet Félegyházának ítéltek oda, most állították fel a kiskunfélegyházai városháza előtt levő téren. Augusztus 2-án készültek el a szobor elhelyezési munkálataival, úgyhogy a szobor most már készen várja második leleplezési ünnepét, amelyet szeptember 8-ra, Petőfi házaságának évfordulójára tűztek ki. A szobor elhelyezése nem nagyon kedvező, mert a talpazata, amely bélépátfalvai cementkőből készült, kissé alacsony és így a bronzszobor nem érvényesül eléggé. A szobor körül álló fak is zavarják kissé a hatást, úgyhogy a félegyháziak azt vélik, sokkal szebb helye lett volna a szobornak a Szent János téren, ahol Petőfi édes apjának mészaroboltja állott s ahol Petőfi gyermekkorában játszadozott.

— **A Hertz-féle hullámokkal gyógyítják a rákot.** Az elektromos kísérés, melyet mindenki ismer, a kitalált leydeni palackot vagy akár csak igazi villámot, létesíti az elektromos hullámzást, az ugynevezett Hertz-féle hullámokat. Ezekkel a Hertz-féle hullámokkal táviratoznak és telefonálnak drót nélkül egyik világrészről a másikba. És most egy chicagói orvos, Plank Howard azt mondja, hogy sikerült neki a Hertz-féle hullámokkal a test felületén jelentkező rákos képződményeket megszüntetni. Plank szerint a daganat elszárad és négy-öt nap alatt eltűnik. 10-12 nap elteltével zavartalanul üzheti régi foglalkozását a gyógyult beteg. Igaz-e, amit az amerikai hír közöl, nem tudjuk; de nem valószínű, hogy azt, Röntgen- vagy rádiumsugarakkal vagy az ibolyántuli sugarakkal elér az orvos, a Hertz-féle sugarakkal is elérhesse. A Hertz-féle sugarak mostanában, különösen Amerikában, ahol egyes városokban százezerrel vannak a drótnélküli telefonállomások, keresztül-kasul száguldanak a levegőben. Ki tudja, a drótnélküli elterjedése nem jelenti-e a legpusztítóbb bajnak, a ráknak a csökkenését.

— **Egy napon halt meg egy házaspár.** Megrendítő haláleset történt Hajdúböszörményben. Idősebb *Elek* Sándor gazdálkodó 87, felesége 77 éves korában 57 évi boldog házasság után egy napon haltak meg. A férj reggel 5 órakor szenvedett ki, míg felesége este 7 órakor követte a halálba, vagyis 14 órával élte csak túl. Az elhunyt házaspárt nagy részvét mellett temették el három fiuk és 15 unokájuk mellé a családi sírboltba.

— **Az olasz kormány és a nyomdászok abbaiai szanatoriuma.** A nyomdász szakszervezetnek Abbaiaiban modern berendezésű szanatoriuma volt, ahol a beteg nyomdászokat ápolták. Az utazási költségek horribilis emelkedése miatt a nyomdászszakszervezet hónapokkal ezelőtt elakarta adni a szanatoriumot s az eladás fogantatására bizottságot küldött Abbaiaiba. A bizottság azonban eredménytelenül tért vissza, mert a szanatoriumot az olasz kormány a jóvátételi összeg kifizetéséig mint területén lévő idegen tulajdont lefoglalta. Mit szólnak ehhez a szervezett munkások? Vagy elismerik ezek után is a külföldi „jogrendet?”

— **Fizetés helyett megharapta a bérkocsist.** Lázár István a soproni vasuti állomáson felfogadta Isovics Lipót kocsiját és egész nap keresztül-kasul hurcoltatta vele magát a városban, mignem délután 5 órakor a „Hazám” kávéház előtt állapodtak meg. A kocsis bekísérte a kitaró pasast a kávéházba és ott a taksát követelte tőle. Lázár, aki úgy látszik, nem normális ember, fizetés helyett nekiesett a hatalmas termetű Isovicsnak, feltépte az ingét és beleharapott a mellébe. Isovics, mikor magához tért meglepetéséből, ököllel esett a támadója koponyájának, melyen jókora sebet zuzott. Ki tudja, mi lett volna a vége, ha a rendőrök közbe nem lépnek. Lázárt most a kórházban ápolják, Isovicsot a lakásán, a rendőrség pedig megindította az eljárást a szokatlan módon fizető ember ellen.

— **A népbiztos gyárakat vásárolt a sikkasztott közpénzekből.** Szovjet-Oroszország külpolitikájának egyik legismertebb szereplőjéről, Joffe népbiztosról furcsa hírek kerültek forgalomba az utóbbi időben. A legújabb hír, hogy Kinába helyezték valami szovjet-delegációhoz, ami egyet jelent a szamuzetással. A moszkvai viszonyokat alaposan ismerő bécsi forrás szerint ennek oka az, hogy kétségtelen megállapítást nyert, hogy Joffe, amikor Szovjet-Oroszországnak berlini követe volt, ezen állását vagyonszerzésre használta fel és a III. internacionale titkos szervezési alapjából is olyan telikézzel sikkasztott, hogy a büns uton szerzett pénzből Németországban egy textilgyárat, Angliában pedig egy autómobilgyárat vásárolt magának Joffe forradalmi törvényszék elé akarták állítani és csak Lenin közbelépésének köszönheti, hogy futni engedték, illetve száműzték őt Kinába.

— **Szemöldöktánc.** *Duncan* Isadora a meztlábos klasszikus táncok újjáteremtője, aki nemrégén tért vissza Moszkvából férjével, egy orosz költővel Párisba, új tánc-kreációval lepte meg a világot. Ennek a táncnak a neve: *mozdulatlan tánc* és a franciává lett ujjörög táncosnő a minap mutatta be a Trocedaro nagytermében hatalmas közönség előtt. Ennél a táncnál az egész test mozdulatlan, ugyszólván merev és csakis a szemöldökök mozognak a zene ritmusa szerint. A közönség nem nagyon volt elragadtatva az új kreációtól, de azért százat lehet tenni egy ellen, hogy nemsokára ez a tánc is legalább mint kuriózum be fogja járni a világot, sőt lehet, hogy népszerű is lesz az öregek körében, akik kényelmes karosszékekben is hódolhatnak a táncszüneteknek, mert hiszen amint az elmondottakból kitűnik, a szemöldöktáncot ülve is lehet járni.

Halálos fürdés

Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap a közeli Dombrádon. Egy szorgalmas fiatal köművessegéd, közbecsülésben álló ujfehértói szülők gyermeke belefullt a vízbe.

Ij. *Gombos* József ujfehértói köművessegéd Dombrádon dolgozott. Vasárnap több társával együtt fürdőni ment a Tiszába. Fürdés után *Gombos*, aki nem tudott uszni, odaszólt társainak:

— *Bemegyek a Tisza közepébe, megtanulok uszni.*

Pár perc múlva társai arra lettek figyelmesek, hogy *Gombos* kezd elmerülni a vízben, *kezét magasra felemelte és kétségbeesetten integetett segítségért a parton álló társainak, megint egy sikoltás halatszott s Gombos eltűnt a hullámsírban.*

Társai azonnal keresésére indultak, de nem sikerült *Gombost* megmenteni. Hulláját ma sem találták meg. A letragikusabb a szerencsétlenségben az, hogy *Gombosnak* közvetlenül a szerencsétlenség előtt volt az eljegyzése egy ujfehértói leánnyal. S mikor Ujfehértóról elment Dombrádra, mintha csak érezte volna a szerencsétlenségét, tréfálva kérdezte menyasszonyától:

— *Aztán sajnálna-e, ha meghalnék?*

A szerencsétlenül járt *Gombos* 28 éves volt, a háborút becsülettel végig küzdötte, kitüntetések szerzett. Szülei és menyasszonya iránt, akiket teljesen letört a szerencsétlenség, az egész környéken nagy részvét nyílvánul meg.

— **Mányoky Ádám halálának évfordulója.** *Mányoky* Ádám 1757. augusztus 9-án halt meg ezelőtt 165 esztendővel Drezdában. A 18. század európai hírvé, legnagyobb magyar arcképfestője volt. Szokolony született, Sáros megyében nemes családból. Németországi és párisi tanulmányutja után visszatért szülőföldjére s itt a Rákóczi fejedelmi család udvari festője lett. A Rákócziak bőkezűsége folytán később Hollandiában, majd ismét Németországban tanulhatott s fényes tehetségével csakhamar az elsők között volt. Arcképei a hollandus mesterek hatása alatt a realizmus irányára vallanak, pompás rajz, tökéletes színező technika jellemzik. *Mányoky* 1713-ban Drezdában a szász fejedelem udvari festője lett. Élete sorsáról attól kezdve igen keveset tudunk, csupán halála napját és körülményeit sikerült a tudományos kutatásnak ujabban kiderítenie. Képei nagyrészt Drezdában és Budapesten vannak.

— **Eltűnt gyermek.** *Szentpétery* Antal máv. főkalauz Antal nevű 12 éves fia pénteken délután Oláh Károly-u. 44. szám alatti lakásáról eltűnt. A kétségbeesett szülők kérik a nemes szívű embereket, hogy ha közelebbit tudnak róla, sziveskedjenek őket értesíteni. Sötét sapka, szürke kabát, pepita nadrág és fekete gombos cipő volt rajta.

— **Megtartják a lóvásárt.** A városi előljárásság közhírré teszi, hogy az augusztus. hó 7-14-ig tartandó országos vásáron a juh, sertés és baromvásárt a ragadós száj- és körmfájás járvány miatt tiltották, azonban a lóvásárt megtartják.

— **Jön! Viola, az alföldi haramia.**

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és egyenruházati EGYHÁZ-TÉR 4. SZ. cikkeit viszont eladásra is tart. Egyedüli szaküzlet. N. gytempl. jobbra.

Tud. egyetemi. leány- és fiú diak sapszolgálat.

— **Halálozás.** Alóliroztak mély fájdalommal tudatjuk, hogy szerető jó testvérünk, szeretett drága jó nagynénénk, **özv. mokcsai Haraszthy Jenőné** Mária Emma Istenben bizó lelke leténe 63-ik. özevegységének 8-ik évében, f. hó 5-én, d. e. 11 órakor, hosszú szenvedés után az Urhoz költözött. Drága halottunkat f. augusztus hó 7-én, délután 5 órakor fogjuk Piac u. 58. sz. II. em. 31. sz. lakásból a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1922 augusztus 5. Áldás és béke poraira! Testvérei: Mária Emma özv. Szabó Kálmáné, Mária Emma Piroška, Unokaöccse és huga: Dr. Szabó Sándor, Szabó Katiúka. A temetést **Dankó** temetkezési vállalat Kossuth utca 6. szám rendezi.

— **Még a moslékot is...** A Közgazdasági Bank jelentést tett a rendőrségen, hogy a Diószegi-úti sertés-hizlalójából valaki állandóan lopkodja a disznók számára összegyűjtött moslékot. A nyomozás megindult. Jó, hogy csak a moslékot viszik el és nem a sertéseket...

— **Hazaérkeznek a debreceni cserkészek.** A Németországban járt debreceni cserkészek **Wallisch** úrnak, a IX. cserkészerület főtitkáranak Bécsből tegnap este érkezett távirata szerint a ma déli gyorsvonattal érkeznek meg. Fogadásukra az itthon maradt cserkészcsoportok vonulnak ki természetesen a szülőik is mind ki fognak menni, hogy tárt karokkal üdvözlőjék a külföldet bejárt derék fiaikat.

— **Házasságkötések.** Kovács Sándor hivatalosolga—Kalmár Erzsébettel, Nagy Sándor közműves—Oláh Annával, Czene József máv. lakatos—Leskó Annával, Fórián József cipész—Szabó Juliánnával, Molnár István vonaltakarító—Bodnár Borbálával, Csuzi János gyári segéd—Pendöl Paula szakácsnővel, Gellér István eljáró—Johveczi Máriaival, Kerner Elek vasestergályos—Szatmári Máriaival, Zong Árpád asztalos—Ungvári Rózával, Nagy Kálmán lakatos—Steiner Máriaival házasságot kötöttek.

— **Főlvétel a Tisza István Internátusba.** A Debreceni Egyetemi Tisza István Internátusba az 1922—23. tanév I-ső felében való főlvételért szülő, leckeönny, az egyetemre először iratkozók értekezési bizonyítvány hiteles másolatával és a szülők vagyoni viszonyait pontosan feltüntető hatósági bizonyítvánnyal főlserelt pályázati kérvények a felügyelő bizottsághoz címezve, 1922 szeptember hó 1-ig nyújthatók be a debreceni egyetemi quæstor hivatalába. Lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd, vacsora ellátásért a köztisztviselők gyermekei havi 2000 koronát, mások havi 2500 koronát fizetnek. A Tisza internátus országos fenntartó bizottsága arra érdemes, szegénysorsú szorgalmas hallgatók közül többet ingyenes és havi 1000 koronás féldíjas helyben részesít. Ágyneműt mindenki köteles hozni és mosatásról gondoskodni. Nagyobb áremelkedés esetén úgy a kedvezményes, mint a teljes díjat fizető helyek díja aránylagosan lesz emelve. Az internátusba egyetemi és csak férfi hallgatók nyerneket főlvétel. Külön csak lakást senki sem kaphat. **Dr. Láng Nándor** egyetemi ny. r. tanár, mint az internátus igazgatója.

— **A táviróvezetékek védelme.** A városi tanács felhívja a telektulajdonosokat, hogy a telkükön a táviró és távbeszélő vezetékek közelében levő élőfákat haladéktalanul galyaztassák le.

— **Egy hordó sör.** Az Angol-Magyar szállítmányozó cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik kocsijárói fuvarozás közben egy hordó barna sört ismeretlen tettes leemelt és elloptott. A szomjas tolvajt nyomozza a rendőrség s előállítására közelezen megtörténik.

— **Meghalt a temetőbeli életunt asszony.** Megirta a *Hajdúföld*, hogy *Ungvári Györgyné* idősebb asszony a múlt napokban a Dobozi-temetőben öngyilkossági szándékából marólugót ivott. Súlyos állapotban szállították be az egyetemi külső klinikai telepre. A gondos ápolás már nem segített rajta; tegnap hajnalba belehalt sérüléseibe. Az öngyilkosságra nagy nyomora készítette.

— **Jön! Viola, az alföldi haramia.**

— **Szoptató anyák** legjobban táplálkoznak a MEINL malin-ka-kaóval.

— **Családi házat** keresek megvételre, azonnal beköltözhető nagyobb lakással, belsőszéggel, gazdasági udvarral. Cím Csanak-üzletben Piac-utca.

— **Szökött rabot fogtak.** Kovács Miklós 114 számú rendőr tegnap délután egy rabruhában öltözött egyént látott ólalkodni a vágóhíd mellett. Igazolásra szólította fel, majd bekísérte a rendőrség központi ügyeletére, ahol Mayer Andor dr. rendőrfogalmazó, központi ügyeletes hallgatta ki. Megállapítást nyert, hogy az illető rabruhás férfi Sándor Károly, aki az ügyészség fogházából szökött meg s örökre ki van tiltva Debrecenből. Letartóztatták s tiltott visszatérés miatt eljárás indult meg ellene.

Sándor Mátyás II. kerül bemutatásra a „Meteor”-ban vasárnap.

— **Halálozások.** Özv. Szabó Gyuláné Boros Sára ref. 70 éves. Molnár Imre napszamos. ref. 76 éves, Pócsi István erdőkerülő ref. 32 éves, Kozma Katalin ref. 8 hónapos, Kelemen Gyula ref. 21 éves, Takács Juliánna ref. 4 naps. Nagy Jánosné Simon Ludóvika g. kath. 40 éves.

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Fantom, egy zsidó család drámája, ghetto-történet ma utoljára az Apollóban.

Thury Elemér és Fehér Gyula személyes vendégfellepte hétfőn az Apollóban, a **Gazember** című öt felvonásos drámában.

A siker jegyében zailott le a **Lady Hamilton** grandiózus film előadása; előkelő közönség élvezte a varázsszépű **Liane Haid** esodálatos játékát. **Conrad Veidt**, **Schünzel** remek alakításai ragadták meg a néző figyelmét. Az előadás kifogástalan ságu szépségét az emeli, hogy az **Urania teljesen új filmpéldányt** rendelt meg erre az alkalomra is. Ma vasárnap utoljára.

Jön! Viola, az alföldi haramia.

SPORT

Dél—Kelet versenye

Nagyerdői pálya. Délutón fél 4 ó.

Délmagyarország—Keletmagyarország atletikai versenye lesz a vasárnap legkimagaslóbb sporteseménye. A két legerősebb vidéki kerület méri össze erejét, hogy eldöntsék az elsőséget.

Az esélyeket mérlegelve a 100 méteres síkfutás a szegedi **Ottovay** Károly biztos zsákmánya 11'6 mp.-es idővel Balog Ferenc (Debrecen) előit

A magasugrásban a nyiregyházi

Létray Géza győzelmét várjuk 173 cm. es ugrással, míg **Radd Miklós** (Kecskemét) és **Veress Lajos** (Debrecen) 170 cm.-rel biztosíthatják helyezésüket.

Az 1500 méteres síkfutásban **Csekey Gyula** (Karcag) új kerületi rekord idővel fog győzni, míg a helyezésekért **Schreiber Béla** (Szeged) és **Hajcsar László** (Szolnok) küzdenek. Várható eredmény 4 p. 29 mp.

A súlydobást **Engelhaler** Kálmán biztosan nyeri 12'75 m. körüli dobással dr. **Kirchhofer** Kálmán 12'20 m.-es és **Orbán Sándor** 11'80 m es dobásával szemben.

Igen érdekes lesz a 110 méteres gátfutás, amelyben **Mihalovits Jenő** és **Hadházy Dezső** veszik fel a küzdelmet **Kovács Buna János** és **Bali Pal** ellen a siker reményével. Várható idő 19'6 mp.

A 800 méteres síkfutásban **Buday Ferenc** (Szolnok) fogja megszerezni a győzelmet 2 p. 8 mp. körüli idővel **Mihály Ferenc** (Szeged) és **Vizely Kálmán** ellen, akik a helyezést fognak erős küzdelmet vívni.

A távolugrásban **Ottovay** Károlytól 6'40 m.-es ugrást várunk, ellenfelei közül **Szegedy** Lajos (Debrecen) a legjobb 6'25 m. körüli eredménnyel.

A 400 méteres síkfutás **Kovács Buna János** győzelmét fogja eredményezni 54.8 mp. körüli idővel **Fischer Miklós** (Kisvárd) és **Lapu Jenő** (Szeged) ellen.

A díszkoszvetésben dr. **Finta Dezső** és **Engelhaler Kálmán** (Hódmezővásárhely) döntik el egymás között az elsőséget 38.20 m. körüli dobással, míg **L. Szabó Gábor** (Hajdúszörmény) csak a harmadik helyre kerülhet.

Az 5000 méteres síkfutás **Csekeynek** újabb győzelmét fogja eredményezni, ellenfeleit: **Back Ferencet** és **Galambos Gyulát** legalább 400 méterrel le fogja győzni.

Igen érdekes versenynek ígérkezik a rudugrás, melyben **Hadházy Dezső** és **Radd Miklós** (Kecskemét), Magyarország két legjobb rudugrója fognak igen erős küzdelmet vívni. Küzdelmükből biztosan új kerületi rekord lesz 3.50 m. körüli ugrással.

A gerelyvetést **Bácsi Péter** (Hajdúszörmény) 51 m. körüli dobással fogja nyerni **Németh Gyula** (Szolnok) 48 m.-es dobásával szemben. E számban Délmagyarország válogatottjai velünk szemben igen gyengék. Szép küzdelmet fog eredményezni az olympiai 200+200+400+800 méteres stafétafutás, melyben mi Keletmagyarország csapatát várjuk elsőnek 3 p. 54 mp. körüli idővel.

Ezek alapján Keletmagyarország 7:6 arányú győzelmét várjuk kerületünk legjobbjaitól.

Budapesti Felsőipariskola Ramblor csapata—DMTK. Barátságos mérkőzés d. u. 5 órakor a Diószegi-úti pályán. Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg a Felsőipariskola—DMTK küzdelmet. A pestiek felállítására következő **Nagy Imre** (Közép m. válogatott)—**Stetner** (RTK), **Széles** (Nemzeti SC)—**Kovács** (RTK), **Bukovi** (Ekszeres MLSz válogatott) **Szomorú** (BAVC)—**Misik** (v. II. ker. ifj. válogatott). **Jolen** (Postás) **Stetovics** (RTK) **Kovács** Ferenc (Erzsébetfalva MTK) **Bognár** (Közép m. válogatott) **Tartalék** Kántor (DMTK.) A DMTK teljes csapatával veszi fel a küzdelmet. Erős küzdelmet várunk, a pestiek kis gólarányú győzelmével, Előzőleg 3 órakor a DMTK ifjúsági a DKASE ifjúságával játszik.

A **DKASE** Berettyóújfaluban játszik vasárnap teljes csapatával a BUSE ellen.

Teniszverseny Miskolcson. A miskolci SE augusztus hó 24-én országos lawn teniszversenyt rendez a következő versenyszámmal. Férfi egyes, női egyes, férfi páros, vegyes páros Miskolc bajnokságáért és férfi egyes handicap. A győztesek tiszteletdíjat kapnak. Tét személyenként 200 korona. Nevezési zárlat augusztus 22. Nevezéseket és tétet **Radó Sándor** címére, Miskolc, Csabai Lajos u. alá küldendők.

KÖZGAZDASÁG

Tulhajtott spekuláció

Az általánosan megszokott tőzsdei jelenségekhez tartozik egyes favorizált érték hirtelen nagyarányú emelkedése. A most lefolyt kolosszális. hausse alatt azonban a hirtelen emelkedés általános, volt s ugyszólván minden értékpapírra kiterjed.

Julius 24-től kezdődően július hó 31-ig, azaz 6 nap leforgása alatt a tőzsdén jegyzett papírok általánosságban majdnem kétszeresére emelkedtek előbbi értéküknek. Hogy csak néhány papírral illusztráljuk az ár-emelkedést: Magyar Hitel 2750-ről 4600-ra, Viktória-malom 14050-ről 21000-re, Téglacment 5650-ről 14500-re, Általános közsén 36000-ről 60000-re ugrott. Az összes tőzsdén jegyzett papírok árfolyam értéke pedig e hat nap alatt 59 milliárddal emelkedett.

Az emelkedés százalékban kifejezve a különböző értékkategóriáknál más és más. Bankok 58, takarékpénztárak 7'2, gőzmalomok 34'2, bányák és téglagyárak 79'4, könyvnyomdák 10'9, vasművek és gépgyárak 85'8, különféle vállalatok 62'3, fapari vállalatok 43'1, közlekedési vállalatok 66'3 százalékkal emelkedtek. Csupán a biztosító intézetek papírjaiban állott be 0'02 százalékos csökkenés.

Julius 24-én 92 milliárd 648 millió 784.818 koronát képviseltek az összes tőzsdén jegyzett értékek s hat nappal később, július 31-én 152 milliárd 345 millió 027.255 koronával jegyezték ugyanazon értékeket. Az emelkedés tehát 59 milliárd 686 millió 232.437 korona, százalékban pedig az előbb feltüntetett százalékos kimutatás közeparányában: 49'6.

Ha összehasonlítjuk a papírok árfolyamértékének emelkedését a korona zürichi jegyzésével, mely július 24-én 0.32%, és 31-én 0.29 volt, a csökkenés tehát 10.8 százalék, látjuk, hogy a papírok árfolyamemelkedése nem volt teljes mértékben indokolt. Az emelkedés százalékban ötször olyan nagy, mint a korona süllyedése, de ha a hausse alatt leginkább favorizált papírokat vesszük tekintetbe: a malomok, vas- és gépgyárak, különféle vállalatok és a közlekedési vállalatok ár-emelkedését, úgy azt látjuk, hogy azok árfolyamemelkedése 73'45 százalékos, tehát 7 és félszer akkora, mint a korona csökkenése.

Ez más szóval nem egyéb, mint tulhajtott spekuláció, amit természetesen csökkenés és egy csomó egzisztencia krachja fog követni. Akik irásban és szóval védik a spekulánsokat, a budapesti közel 1600 zugbankot, a valutázó és árfolyamfelhajtó kis és nagy gazembereket, azok sem tagadhatják le a múlt hét tőzsdei életének fent ismertett egyszerű regisztrálását.

Avagy nem az országból sürgősen eltávolítandó elem-e az, amelyik ötszörte, sőt hétszerte alacsonyabbra becstüli a magyar koronát, idebent, mint ott kint az ellenséges külföld?

Auszria állami vállalatai és a kis lutri. Ausztria rettenetes pénzügyi helyzetének velejárója, hogy az állami vállalatok mind veszteséggel dolgoznak. Az osztrák állam egyformán fizet rá vasútra, táviróra, az állami kohóvállalatokra, a lokomotív gyárra. Igen sok állami üzemet kénytelen magánkezelésbe adni, hogy a rájuk nehezedő terhektől minél előbb szabadulhasson. Legutóbb a kiterjedő wöllersdorfi műveket is elárverezték. Csak egyetlenegy állami vállalkozás jár haszonnal és ez a kis lutri. Akik még emlékeznek az egykori lottó játékokra, azok tudják, hogy mi a kis lutri. Szerencsejáték, melyiken az ember nagy nyereségre kis téttel megtesz egy számot s ha szerencséje van, pár koronával milliókat is nyerhet. A középkorra emlékeztető kis osztrák városkákban, Tyrolban, Felső Ausztriában és különösen a Salzkammergutban van, a lutrinak lelkes közönsége. A megálmódott számot teszik meg leginkább s aztán ha nem nyer, tovább reménykednek és tovább álmodnak, mert a lutri és az álmokban látott szám között a kis osztrák városok lakói képzeletében titkos kapcsolat van. Ott még mindig hisznek a szerencse misztikumában. Gyárak, kohók, üzemek, vállalatok mennek tönkre, de a kis lutri él és virul. Szomorú jelenség ez Közép-európa egyik nagy kulturájú államában, hogy azt a vállalatot, amelyik prosperálni tud, nem a munka, de a babona tartja fenn. A kis lutri havonta 200 millió koronát jövedelmez a roskadozó államkincstárnak. Jung angol megbízott, amikor Ausztriának nyújtandó hitel ügyében tanulmányozta az osztrák pénzügyviszonyokat, a nálunk is hírhedtté vált gobelineken kívül a kis lutrit is a hitel zálogául kívánta. Az angol hitelügy azonban kutba esett. Most Morgan-kkal próbálkozik Ausztria új pénzügyminisztere. Ha amerikai kölcsönt sem kapnak, akkor a kis lutri megmarad továbbra is egyedüli lényegesen számításba vehető jövedelemforrásnak.

Álhir a liszt kivétel eltüntetéséről. A budapesti árutőzsdén a napokban az a hír terjedt el, hogy a kormány a magas terményárak letörésére a liszt kivétel teljes beszüntetését fogja elrendelni. Értesülésünk szerint ilyen kormányintézkedés a közel jövőben nem várható. A terményárak csekély lemorzsolódása sem e hír következménye. Az árcsökkenés annak tudható be, hogy a nagyobb ipari vállalatok a munkásaik részére, a malmok az őrlés részére eddig nagy arányokban eszközölt bevásárlásait a kormány felszólítására abbahagyták, hogy az erősen hullámzó gabonapiacra az árak stabilizálódhassanak.

Jugoszlávia buzafeleslege. Jugoszláviában a jugoszláv földművelésügyi minisztérium most állította össze a hivatalos terméseredményt. Állítólag kétszer annyi termelt, mint tavaly s az exportálható felesleg 150.000 vagon buza.

Összeírják a szénakészleteket. A földművelésügyi minisztérium utasította a gazdasági felügyelőségeket, az országban található szénakészletek összeírására. A szénakészletek országos összeírása alapján fogja a kormány megállapítani az esetleges szénafeleslegeket s dönt az exportálható szénakontingens dolgában.

A tőzsde

Magyar korona: 25.

Zürichi zárlat

Berlin 76.50 Holland 203.50. Newyork 52600. London 2343. Páris 4210. Milánó 2487.50. Brüsszel 4230. Prága 12.30. — Budapest 25. Zagreb 160.00. Bukarest — Varso 8.00. Bécs 001.25. Osztrák lebelyegzeti 1 és háromny-lead.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén a tulkinát folytatán az irányzat elyengült és az árak a tegnapéhoz lépezt visszaestek és különösen a főbb terménycikkben jóval a tegnapi nívójuknál erősebben kötődtek. Buzában az áresés k körülbelül 20-300 koronának felelnek meg. Uj árpában ma történtek az első nagyobb kitések.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 6850-900, egyéb 6800-850, ó buza tiszavidéki 6950-7050, egyéb 6950-300.

uj rozs 5100-200, takarmány árpa uj ősz 5900-000, ó zab 7200-400, tengeri 7000, repce 125-130, Korpa 4100-4200.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 309 sertés, érkezett 222 sertés, eladatott 102 sertés.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 309-315, könnyű 185-300. Zártvásáron 16 darabot adtak el. Árak: fiatal könnyű 210-30.

Sertéstermékek

Hús 288-316, zsír 580-600, háj 560-492, szalonna 420-80, tepertő 440-520.

Dollárt, Simon Bankiroda DEBRECZEN, Kossuth-u. 11. Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Szobafestést,

mázolást, frontmeszelést és bu-torfényezést legzölésesebben és legjutányosabban készít

Kolozsvári István,

RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM.

Üvegezési és Képheretezési

munkákat úgy helyben mint vidéken jutányosan készít

Ónody és Hampel

DEBRECZEN, PÉTERFIA-U. 37.

Telefon 12-64.

Gépeket

megánjárókka átalakítok, új tüszekrények készítését és mindennemű kazánmunkát elvállalok. Cséplőgarnitúrákat és alkatrészeit s mindennemű mezőgazdasági gépeket a legjutányosabban készítek és pontosan javítok

Gáll Béla

gép és kazánműhelye gözcséplési vállalata szépegyi-u. 23

Telefon 8-40. sz. Béréséplést vállalok.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szováti eszerép nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz

Raczander bankiroda

Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, jó ruhát beszerzeni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt finom férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. sz. (Zenédével szemben)

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható

Piacz-u. 59.

Eredményesek a HAJDUFÖLD HIRDETÉSEI.

Beköltözhető lakás

Eloszerlém debreceni 3 szobás központban fekvő lakásomat budapesti 2-3 szobás lakással. Szíves megkereséseket Budapestre Bethlen u. 6. szám Házfelügyelő címére kérek.

Poloskairtást

vállal felelősséggel a vidéken is

Ráthonyi Gábor

hatóságilag engedélyezett főregirtó

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.

Kiss József auto-motor és gépműhely

Erzsébet-u. 20. Tel. 901.

Vasaszi ergamunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez. lokomobílokat megánjárókka átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becserét. Autogénhegesztés.

FEHÉROI temetkezési intézete

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház)

Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

:: Exhumál és hullaszállítást vállal! ::

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Lipcei Szőrmeház

Uj üzlet!!

szőrmester SZÖRME MEGOVÓ INTÉZET. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat Szőrmé festést és kikészítést Speciál rókafejtést.

DIÓSZEGI-UTCA és NYIL-UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERS-BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE.

Patkányirtó szerek,

mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszkek, fogkező és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

KONCZ fest és tisztít

mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket folyóiratokat, rovatos iveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, bái meghívókat

Debreczen, Piacz-u. 59. sz.

Lengyel KELMEFESTŐ

fest mindennemű ruhákat tisztít legolcsóbban és kifogástalanul
Csapó 95. Széchenyi 18.
roda: **Csapó-utca 28.**

Szirek András
elsőrendű uri- és egyenruha szabóság
Divatos angol szabások állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Meggyőződhet arról minden **BUTORT** vásárló, hogy **bu orait**, mely saját gyáramban készülnek a legolcsóbb **gyári áron** beszerezheti

Jancsó Testvérek
műbutor asztalosárak és lakoporsók gyára
Debrecen. Gyártelep: Bárcsi-utca 3. s.
TELEFON 10-35.
Raktára: Csapó-u. 17. színházi átjár.
Rugrudelőre lakoporsókat a legolcsóbban szállít. — Árjegyzék ingyen.

LEGSZEBBEN
fest, mos, tisztít
goullé, plissé, tenisz, krém és selyemruhákat
Libády Andor
HUNGÁRIA gőzmosó helme és ruhafestő vegytisztító vállalat Debrecen, Póterfia 4.

Járványos száj és körmőfájás ellen **bécsi**
Kreolin
ismét kapható
Gyógykezeléshez Kg. 140 K
Fertőtlenítéshez Kg. 120 K
Dr REX kémiai gyár és gyógyárnagykereskedés r.-f.
Debrecen, Városház épület.

Üzleti reklámrajzok vetítéshez
(moziba) és kirakatok részére valamint műszaki rajzokat megrendelés szerint készít. Ugyanott villamos szerelési anyagok nagy raktára és legolcsóbban készíti az összes vilamos szerelési munkákat
Kovács László Piac u. 21.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szöveg 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szöveg 20 korona.

Nemesfajú
sárgadinnye kapható Széchenyi-kert Szesztina utca 4. sz. alatt különként 50 kor. ért.

B) osztályba
sorozott tisztviselők közül néhányat biztosítási szervezés, üzletszerzésre alkalmazunk, bevalás esetén nyugdíjjogosultsággal véglegesítjük. Első keresztény biztosító főkirendeltsége Piac-utca 5.

Kereskedelmit
végzett szép írású fiatal embert felveszünk segédkönyvelőnek. Első kereszténybiztosító főkirendeltsége Piac-utca 5.

Mennyasszonyok
figyelmébe!
Eladó egy teljes konyhafelszerelés az utolsó fűszertartóig minden — Az edények piros zománc. Rézmozsár 2 kg. súlyu. Elutazás miatt sürgősen. Szív-utca 28.

Forgács István
műbútor
Bádógyos-u.

Gőzgépet
60-70 lóerős félstabil megvételre keres Saturnus gépezetet, allomással szem.

Középiskolai
tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Uicai lakás.

2 ajtó
tokkal, ablak, t karéktűzhely eladó Széchenyi-ut 28. Tisztviselőtelep d. u. 3-5 között.

Házat keresek
belső részén 1-200000K-ért Ajánlatokat H. J. József, Megv. h. z. I. e. 38. kérek.

Tanyát
azonnali megvételre keresek 20-40 holdig Hatvan utcai kert Diófa-u. 22.

Menekült
keresztény uriaszony elmenne házvezetőnőnek esetleg plébániára is. Nagy fizetésre nem reflektál csupán tisztességes bánásmódra és hogy egy első elemi-ta fia vele lehessen. Cím a kiadóban.

KUN JÓZSEF
kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

Debreczeni Gárdák
Bankja részvénytársaság Kossuth-utca mint a Budapesti Magyar Olasz Bank részvénytársaság affiliált intézete kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után magas kamatot ad. Ertekpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Külföldi kifizetéseket és megbízásokat elfogad. — Külföldre és megszállott területre szóló átutalásokat gyorsan eszközöl. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safé deposit) páncéltrekezeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll

Eladó
Csigekert Böszörményi-ut 46. számú ház 1526 négyzetméter területtel, esetleg kőház, mad. ész. Érte ezhetu: Böszörményi-ut 19. szám.

Bélyegzőgyár
és vesőművelés
PAULÓ I.
Bárcsi-utca 22.
Telefon 1365.

Gebauer Károly és Tsa
Debrecen legrégebbi és legszolidabb temetkezési vállalata, a legutányosabbban rendezett temetéseket helyben és vidéken, a leggyorsabbal a legdiszesebbel. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknél árendedmény.
Debrecen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“
Kovács Béla - Debrecen.
Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.
Terménykereskedés
: Zsákkölcsönzés :
Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

RONGYOS
inget sem érdemes megföldni, mikor **olcsó árban** divatos szép inget kaphat a
KÖZSZELETTI ÁRUÁZSBAN
CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Bethlen-utca 52. szám alatt levő Juhász Ferenczné**
féle fűszer és esemege üzletet átvettem, ahol előzőkeny, pontos kiszolgálás mellett a legolcsóbb napi árak mellett igyekezek becses vevőim igényeit kielégíteni. Fűszer esemegeárú, likör, rum, cognac, bor, ásványvíz, finom cukorka, teasütemény mindenkor a legolcsóbb napi áron. Becces vevőim további színes pártfogását kérve vagyok teljes **Kocsák György Bethlen-utca 52.** tisztelettel

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, eserép, fedél-
száraz tűzifa, szén
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

Szalmát
minden mennyiségben napi áron vesza
hentescsoport részére
IMRE JÁNOS, hentes
HUNYADI-UTCA 22.

Többtermelés!!
A Hatvani Növénynevelő R.-T.
EREDETI HATVANI
Nemesített őszibuza
vetőmagjai kat. holdanként 150-400 kg. többtermelést biztosítanak. Jögyeztesse elő szükségletét azonnal az egyedárúsító
Magyar Magtenyésztési R.-T.-nél
BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 1.
Telefon 66-53, 66-54.
Sürgőnyeim: GRANARIUM.
Kérje az N. 16. számú ismertetőt. Saját tenyésztési kiváló, szavatoltan fajtisza és jó csiraképességű gazdasági konyhakerti és virágnagyvak.
Kérészetli és méhészeti eszközök.
MONORI MAGKERESKEDÉS
árjegyzéke ingyen és bérmentve.

ÓLMOT
keres megvételre
lapunk kiadóhivatala Piac-u. 59.

Julius 21-től 31-ig bezárólag
a gyári áránál is jóval olcsóbban lesznek eladva az alábbi cikkek, u. m.: Kartonok, vásznak, sifonok, zephirek, opál batisztok, grenadinok, ruhakelmék, lüsterék, harisnyák, továbbá 500 méter férfiszövet maradék, melynek vétele most különösen nagyon előnyös. Menekülteknek, tisztviselőknél és közalkalmazottaknak kedvező árúsítás naponta délután 6-ig.

a „BÉKE“ áruház Szent Anna-u. 5. sz.
Lapkihordó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-u. 59.